

**ZARZĄDZENIE NR 9/2018
DYREKTORA GMINNEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ
W DĘBOWEJ KŁODZIE
Z DNIA 02 grudnia 2018 R.**

**w sprawie organizacji zarządzania ryzykiem
w Gminnej Bibliotece Publicznej w Dębowej Kłodzie**

Na podstawie art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1240) oraz w oparciu o komunikat nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 roku w sprawie standardów kontroli zarządczej dla finansów publicznych (Dz. Urz. Min. Fin. Nr 15, poz. 84), zarządzam, co następuje:

§ 1

Zarządzenie określa organizację i zasady zarządzania ryzykiem w Gminnej Bibliotece Publicznej w Dębowej Kłodzie

§ 2

Misja Gminnej Biblioteki Publicznej w Dębowej Kłodzie jest tożsama z zasadami określonymi w statucie, ustawie o bibliotekach oraz innych ustawach.

§ 3

Zarządzanie ryzykiem odbywa się w oparciu o zadania zidentyfikowane w planie celów, zadań i mierników Gminnej Biblioteki Publicznej w Dębowej Kłodzie na dany rok budżetowy. Plan celów, zadań i mierników identyfikuje wszystkie zadania wpisane w planie finansowym na dany rok budżetowy, objęte szacowaniem ryzyka.

§ 4

Proces zarządzania ryzykiem obejmuje:

1. identyfikację i ocenę ryzyka oraz określenie jego skutku
2. ustalenie funkcjonujących mechanizmów kontrolnych
3. ustalenie strategii wobec ryzyka
4. analizę i hierarchizację ryzyk według poziomu istotności ryzyka
5. wskazanie osób będących pracownikami merytorycznymi GBP w Dębowej Kłodzie odpowiedzialnych za podjęcie działań zaradczych oraz ustalenie, daty do której należy podjąć działania
6. monitorowanie i składanie raportów

§ 5

Identyfikować ryzyka mogą wszyscy pracownicy merytoryczni GBP w Dębowej Kłodzie przy pomocy załącznika nr 2 do niniejszego zarządzenia.

§ 6

Identyfikacja ryzyka polega na ustaleniu czynników ryzyka zagrażających prawidłowej realizacji zadań GBP w Dębowej Kłodzie. Podczas identyfikacji należy przeanalizować cele i zadania realizowane przez GBP w Dębowej Kłodzie biorąc pod uwagę:

- czynniki sprzyjające występowaniu ryzyka finansowego
- czynniki sprzyjające wystąpieniu ryzyka dotyczące zasobów ludzkich
- czynniki sprzyjające wystąpieniu ryzyka działalności
- czynniki sprzyjające wystąpieniu ryzyka zewnętrznego

§ 7

Ocena ryzyka polega na zawartościowaniu, przy pomocy skali punktowej, skutku i prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka.

§ 8

Zasady określania skutku oraz prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka stanowią załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia.

§ 9

Ustalenie funkcjonujących mechanizmów kontrolnych polega na identyfikacji istniejących środków wykorzystywanych do utrzymania ryzyka pod kontrolą.

§ 10

Identyfikacji, oceny ryzyka oraz ustalenia funkcjonujących mechanizmów kontrolnych dokonują właściciele ryzyk, lider zadania na formularzu „Arkusz identyfikacji i oceny ryzyka, ustalenie jego skutków oraz funkcjonujących mechanizmów kontrolnych” będącym załącznikiem nr 2 do zarządzenia. Wypełniony przez właściciela ryzyka, lidera zadania formularz przekazywany jest koordynatorowi ds. kontroli zarządczej w wersji elektronicznej co najmniej raz w roku w terminie do 1 lutego.

§ 11

Koordynator ds. kontroli zarządczej dokonują ponownej oceny ryzyka do dnia 10 lutego danego roku budżetowego, wynik ponownej analizy ryzyka wpisywany jest do formularza- załącznik nr 2. w przypadku ponownego stwierdzenia ryzyka wysokiego w zadaniu, koordynator ds. kontroli zarządczej wpisuje zadanie objęte ryzykiem wysokim- załącznik nr 3.

§ 12

Wobec zidentyfikowanego, ocenionego i zanalizowanego ryzyka wysokiego, właściciel ryzyka ustala strategię działania.

§ 13

Strategiami wobec ryzyka są:

1. akceptacja- tolerowanie ryzyka, w przypadku gdy istnieją określone trudności w przeciwdziałaniu ryzykom, a także gdy koszty podjętych działań mogą przekroczyć przewidziane korzyści.
2. Unikanie- wycofanie się, zawieszenie działania rodzącego zbyt duże ryzyko.
3. Zabezpieczenie- przeciwdziałanie, działania pozwalające na ograniczenie ryzyka do akceptowanego poziomu np. dzięki wzmocnieniu mechanizmów kontroli wewnętrznej (poprzez procedury, wytyczne, zasady, nadzór, itd.) wbudowanych w realizowane procesy
4. transfer- przeniesienie ryzyka na inną instytucję, np. poprzez ubezpieczenie
5. dywersyfikacja- rozproszenie ryzyka
6. redukcja- działania pozwalające na ograniczenie ryzyka do akceptowalnego poziomu np. dzięki wzmocnieniu mechanizmów kontroli wewnętrznej (poprzez procedury, wytyczne, zasady, nadzór itd. wbudowanych w realizowane procesy

§ 14

W celu określenia strategii wobec ryzyka należy przeanalizować:

1. przyczyny (źródła) ryzyka i możliwe scenariusze rozwoju wydarzeń
2. istniejące mechanizmy kontroli stosowane w celu ograniczenia lub uniknięcia tego ryzyka
3. skuteczność istniejących mechanizmów kontroli, tj. zakres w jakim przeciwdziałają ryzyku, a poprzez to ułatwiają lub utrudniają realizację ustalonych celów i zadań.

§ 15

Po określeniu strategii wobec ryzyka kierownik jednostki dokonuje zatwierdzania ryzyk wysokich wpisanych do planu zarządzania ryzykiem wysokim- formularz nr 3.

§ 16

W oparciu o dokonaną analizę prawdopodobieństwa wystąpienia oraz skutków ryzyka ustalany jest poziom istotności ryzyka. Ustala się następujące poziomy istotności ryzyka:

- ryzyko niskie- poziom istotności od 0 do 4
- ryzyko średnie- poziom istotności od 5 do 16
- ryzyko wysokie- poziom istotności od 17 do 36

Ryzykiem akceptowanym jest ryzyko niskie. Ryzyko średnie wymaga bieżącego monitorowania. Ryzyko wysokie przekracza akceptowany poziom istotności ryzyka. Ryzyko przekraczające poziom istotności ryzyka wymaga ustalenia i podjęcia działań ograniczających je przez właściciela ryzyka/lidera zadania, do tego poziomu poprzez zmniejszenie jego wpływu lub prawdopodobieństwa ziszczenia się (przeciwdziałanie ryzyku)- załącznik nr 2. proponowane metody przeciwdziałania ryzyku podlegają zatwierdzeniu przez kierownika jednostki w ramach planu zarządzania ryzykiem wysokim dla GBP w Dębowej Kłodzie. Podpisany przez właściciela ryzyka wysokiego/lidera zadania formularz nr 2 stanowi dokumentację systemu kontroli zarządczej.

§ 17

Za terminowe podjęcie działań zaradczych odpowiedzialny jest właściciel ryzyka/ lider zarządzania.

§ 18

Koordynator ds. kontroli zarządczej aktualizuje metody przeciwdziałania ryzyku.

§ 19

1. zidentyfikowane ryzyko wysokie oraz ryzyko średnie w górnych stanach (poziom istotności ryzyka- 14-16) są na bieżąco oceniane (monitorowane) przez koordynatora ds. kontroli zarządczej, lecz nie rzadziej niż po upływie I półrocza budżetowego. Wyniki monitorowania ryzyka koordynator ds. kontroli zarządczej zamieszcza w sprawozdaniu ze stanu kontroli zarządczej za ubiegły rok budżetowy, które przedkłada do zatwierdzenia kierownikowi jednostki.
2. Koordynator ds. kontroli zarządczej do dnia 15.07 danego roku budżetowego po opracowaniu sprawozdania z realizacji celów, zadań i mierników za I półrocze danego roku budżetowego przekazuje właścicielowi ryzyka/liderowi zadania, arkusze z zadaniami obciążonymi ryzykiem wysokim lub średnim w górnych stanach do proponowanego wyszacowania ryzyka.
3. Właściciel ryzyka/lider zadania do dnia 20 lipca przekazuje arkusz z ponownie wyszacowanym ryzykiem koordynatorowi kontroli zarządczej, który w tym samym arkuszu ponownie dokonuje oszacowania ryzyka z punktu widzenia GBP w Dębowej Kłodzie
4. W przypadku ponownego wyszacowania ryzyka wysokiego w zadaniu właściciel ryzyka/lider zadania dokonuje analizy zaproponowanych uprzednio metod ograniczania ryzyka do akceptowalnego poziomu.
5. W przypadku zmiany metody ograniczania ryzyka do akceptowanego poziomu nowa metoda ograniczania ryzyka wpisywania jest w koordynatora ds. kontroli zarządczej do planu zarządzania ryzykiem wysokim i podlega akceptacji kierownika jednostki.
6. Jeżeli ponowne szacowanie ryzyka w zadaniu wykaże, że zadanie nie jest obciążone ryzykiem, jest ono usuwane z koordynatora ds. kontroli zarządczej z planu zarządzania ryzykiem wysokim. Zmodyfikowany plan zarządzania ryzykiem wysokim podlega akceptacji przez kierownika jednostki.
7. W przypadku zadań obciążonych ryzykiem średnim w górnych stanach (poziom istotności ryzyka 14-16) jeżeli ponowne szacowanie ryzyka wykaże, że zadanie obciążone jest ryzykiem wysokim koordynator ds. kontroli zarządczej umieszcza je w planie zarządzania ryzykiem wysokim, a arkusz z szacowaniem ryzyka przekazuje do właściciela ryzyka/ lidera zadania w celu określenia metody ograniczania ryzyka do akceptowalnego poziomu.
8. Po określeniu metody ograniczenia ryzyka do akceptowalnego poziomu przez właściciela ryzyka/ lidera zadania koordynator ds. kontroli zarządczej dokonuje stosownych wpisów do planu zarządzania ryzykiem wysokim. Zaktualizowany plan zarządzania ryzykiem wysokim podlega akceptacji przez kierownika jednostki.

§ 20

Efektywność zarządzania ryzykiem podlega niezależnej i obiektywnej ocenie w ramach II poziomu kontroli zarządczej realizowanej przez Wójta Gminy Dębowa Kłoda

§ 21

Zobowiązuję wszystkich pracowników GBP w Dębowej Kłodzie do podejmowania działań niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem.

§ 22

Kierownik jednostki jest zobowiązany do dnia 15 lutego każdego roku budżetowego, po ostatecznym zatwierdzeniu planu finansowego, przekazać jeden egzemplarz planu zarządzania ryzykiem wysokim na dany rok budżetowy swojej instytucji za pośrednictwem Wójta Gminy Dębowa Kłoda do Zespołu ds. kontroli zarządczej Urzędu. W przypadku, gdy w danym roku budżetowym nie zostaną zidentyfikowane ryzyka wysokie kierownik jednostki przesyła pisemną informację o wyzacowaniu ryzyka niskich i średnich za pośrednictwem Wójta Gminy Dębowa Kłoda do Zespołu ds. kontroli zarządczej Urzędu.

§ 23

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia.

DYREKTOR
Gminnej Biblioteki Publicznej
w Dębowej Kłodzie
[Signature]
mgr Katarzyna Kowalczyk

ZASADY OKREŚLANIA SKUTKU ORAZ PRAWDOPODOBIENSTWA WYSTĄPIENIA RYZYKA

- ryzyko niskie- poziom istotności od 0 do 4
- ryzyko średnie- poziom istotności od 5 do 16
- ryzyko wysokie- poziom istotności od 17 do 36

Ryzykiem akceptowanym jest ryzyko niskie.

Ryzyko średnie wymaga bieżącego monitorowania.

Ryzyko wysokie przekracza akceptowany poziom istotności ryzyka. Ryzyko przekraczające poziom istotności ryzyka wymaga ustalenia i podjęcia działań ograniczających je przez właściciela ryzyka/lidera zadania, do tego poziomu poprzez zmniejszenie jego wpływu lub prawdopodobieństwa ziszczenia się (przeciwdziałanie ryzyku)- załącznik nr 2.

ANKIETA DO SAMOOCENY KONTROLI ZARZĄDCZEJ W GBP DEBOWA KŁODA

l.p.	PYTANIE	TAK	NIE	TRUDNO TO OCENIĆ	Odniesienie do regulacji procedur, zasad, przyjętych rozwiązań lub wskazanie innych powodów potwierdzających odpowiedź „TAK” albo uzasadnienie odpowiedzi „NIE” inne uwagi.
1.	Czy Pani/Pan wie jakie zachowania pracowników uznawane są za nieetyczne (w jednostce)?				
2.	Czy Pani/Pan wie jak należy się zachować w przypadku, gdy będzie Pan/Pani świadkiem poważnych naruszeń zasad etycznych obowiązujących w jednostce?				
3.	Czy Pani/Pana zdaniem osoby na stanowiskach kierowniczych przestrzegają i promują własną postawą i decyzjami etyczne postępowania?				
4.	Czy bierze Pani/Pan udział w szkoleniach w wystarczającym stopniu, aby skutecznie realizować powierzone zadania?				
5.	Czy szkolenia, w których Pan/Pani uczestniczył/a były przydatne na zajmowanym stanowisku?				
6.	Czy jest Pan/Pani informowany/a przez bezpośredniego przełożonego o wynikach okresowej oceny Pana/Pani pracy?				
7.	Czy istnieje dokument, w którym zostały ustalone wymagania w zakresie wiedzy, umiejętności i doświadczenia konieczne do wykonywania zadań na Pani/Pana stanowisku pracy (np. zakres obowiązków, opis stanowiska pracy)?				
8.	Czy posiada Pan/Pani aktualny zakres obowiązków określony na piśmie lub inny dokument o takim charakterze?				
9.	Czy są Pani/Panu znane kryteria, za pomocą których oceniane jest wykonywanie przez Panią/Pana zadanie?				
10.	Czy bezpośredni przełożeni w wystarczającym stopniu monitorują na bieżąco stan zaawansowania powierzonych spraw pracownikom?				
11.	Czy zna Pan/Pani najważniejsze cele istnienia jednostki?				